

LECZENIE BIOLOGICZNE ASTMY CIĘŻKIEJ

JAK SKUTECZNIE ROZMAWIAĆ
Z PACJENTEM?

PRAKTYCZNY PORADNIK
DLA LEKARZY

Wprowadzenie

W procesie leczenia astmy ciężkiej niezwykle ważną rolę odgrywają lekarze kierujący pacjenta do specjalistycznego ośrodka prowadzącego leczenie biologiczne w ramach programu lekowego B.44. To właśnie od Twojej wiedzy, umiejętności komunikacyjnych i zaangażowania zależy, czy pacjent zrozumie swoją sytuację zdrowotną i będzie gotowy na podjęcie leczenia nowoczesną terapią.

Odpowiednia rozmowa z pacjentem to kluczowy moment, który wpływa na jego decyzję o przystąpieniu do leczenia biologicznego. Twoja rola nie kończy się tylko na informowaniu o dostępnych opcjach, ale może być dużym wsparciem w budowaniu zaufania, rozwiewaniu wątpliwości i wspieraniu pacjenta w zrozumieniu korzyści płynących z tej terapii.

Celem tej broszury jest dostarczenie praktycznych wskazówek, które pomogą Ci skutecznie komunikować się z pacjentami, podkreślić znaczenie leczenia biologicznego i odpowiedzieć na najczęstsze pytania czy obawy.

1 Wyjaśnij aktualny stan zaawansowania choroby

Pierwszym krokiem w rozmowie z pacjentem jest wyjaśnienie prostym językiem jego aktualnej sytuacji zdrowotnej oraz dlaczego standardowe leczenie nie jest wystarczające. Ważne jest, aby pacjent zrozumiał, jaką postać (stopień ciężkości) ma jego choroba i dlaczego leczenie biologiczne może być dla niego korzystne.

Podkreśl, że astma jest obecnie na takim poziomie zaawansowania, że leki wziewne, nawet w maksymalnych dawkach, nie są w stanie utrzymać choroby pod kontrolą.

”

Przykładowe sformułowanie: “Pani/Pana astma jest na takim poziomie, który wymaga bardziej zaawansowanego leczenia, ponieważ standardowe leki nie są wystarczające do kontrolowania objawów choroby. W takich przypadkach, leczenie biologiczne jest kolejnym krokiem.”

Wskaż, że leczenie biologiczne, to kolejny krok w terapii.

”

Przykładowe sformułowanie: „Leczenie biologiczne to sprawdzona opcja terapeutyczna, rekomendowana dla pacjentów na takim poziomie zaawansowania choroby jak Pani/Pana. Terapia ta może znacząco poprawić jakość Pani/Pana życia, zmniejszyć liczbę zaostrzeń oraz umożliwić redukcję dawki lub całkowite odstawienie sterydów w tabletkach.”

Zwróć uwagę na ryzyko związane ze stosowaniem sterydów systemowych.

”

Przykładowe sformułowanie: „Sterydy systemowe, czyli te w postaci tabletek, które w przeciwieństwie do sterydów wziewnych działają na cały organizm, mogą być pomocne w sytuacjach awaryjnych. Jednak ich długotrwałe stosowanie niesie ryzyko poważnych powikłań, jak cukrzyca, nadciśnienie czy osteoporoza.”

2

Jak Rozmawiać z Pacjentami: Kluczowe Argumenty

1. Wyjaśnij korzyści terapeutyczne

Podkreśl, że leczenie biologiczne to nowoczesna i jednocześnie dobrze przebadana terapia, która może znacząco poprawić kontrolę astmy i jakość życia pacjenta.

”

Sformułowanie: „Ta terapia może pomóc Pani/Panu poprawić kontrolę astmy, zmniejszyć dawki sterydów w tabletkach lub całkowicie je odstawić, ale przede wszystkim wpłynąć na jakość Pani/Pana życia, tak aby mogła Pani/mógł Pan normalnie funkcjonować na co dzień.”

2. Zwróć uwagę na bezpieczeństwo terapii

Leki biologiczne są dokładnie przebadane, a ich profil bezpieczeństwa jest zgodny z placebo, szczególnie w długotrwałym stosowaniu. Od wielu lat stanowią standard leczenia astmy ciężkiej w wielu krajach, również w Polsce, co daje pacjentom poczucie komfortu i pewności, że otrzymują sprawdzone rozwiązanie.

”

Sformułowanie: „Leki biologiczne są dokładnie przebadane pod względem bezpieczeństwa i skuteczności, co pozwala na ich długotrwałe stosowanie. Tysiące pacjentów, takich jak Pani/Pan, dzięki tym terapiom odzyskało szansę na normalne życie.”

3. Uświadom pacjenta, że leczenie jest dostosowane do jego potrzeb

Leczenie biologiczne jest spersonalizowane, co oznacza, że wybór terapii zależy od rodzaju astmy i czynników, które odpowiadają za jej ciężką postać.

”

Sformułowanie: „Leczenie biologiczne jest dopasowane do Pani/Pana typu astmy, dzięki czemu może działać skuteczniej i wiązać się z mniejszym ryzykiem niż stosowanie sterydów w tabletkach.”

4. Podkreśl, że leczenie biologiczne to opcja, gdy inne terapie zawiodły

Zwróć uwagę pacjentowi, że leczenie biologiczne jest dostępne dla osób z ciężką astmą, u których inne metody leczenia nie przyniosły wystarczających rezultatów.

”

Sformułowanie: „Terapia biologiczna jest dostępna dla osób z ciężką astmą, u których inne leki nie przynoszą oczekiwanych efektów. To nowoczesne i sprawdzone podejście, które daje szansę na lepsze kontrolowanie choroby.”

3

Przygotowanie Pacjenta do Leczenia

Odpowiednie przygotowanie pacjenta do leczenia biologicznego ma kluczowe znaczenie dla jego zaangażowania i sukcesu terapii. Poniżej znajdziesz szczegółowy plan, jak podejść do tego procesu:

1. Wyjaśnij, czym jest leczenie biologiczne

Pacjenci często mają ograniczoną wiedzę na temat zaawansowanych metod leczenia astmy ciężkiej. Ważne jest, aby przekazać informacje w sposób zrozumiały i dostosowany do ich poziomu wiedzy.

”

„To leczenie celowane – oznacza to, że działa precyzyjnie na mechanizmy wywołujące Pani/Pana chorobę, dzięki czemu może być bardziej efektywne i lepiej tolerowane.”

„Leki biologiczne, to przebadane i zatwierdzone terapie, które są stosowane od wielu lat w leczeniu astmy oraz innych chorób.”

Przedstaw leczenie jako krok naprzód, który daje nowe możliwości, a nie jako ostateczność.

2. Przedstaw proces kwalifikacji i leczenia

Pacjenci muszą zrozumieć, jak wygląda cały proces – od skierowania do specjalistycznego ośrodka po rozpoczęcie leczenia. Szczegółowy opis może rozwiązać wiele wątpliwości i zmniejszyć lęk przed nowością.

”

„Pierwszym krokiem jest skierowanie do ośrodka, który specjalizuje się w leczeniu biologicznym astmy ciężkiej. Tam lekarze przeprowadzą szczegółową ocenę Pani/Pana stanu zdrowia i potwierdzą, czy można u Pani/Pana zastosować leczenie biologiczne.”

„Leki biologiczne podawane są w formie zastrzyków podskórnych. Podania odbywają się w tym samym ośrodku. Zastrzyki należy przyjmować regularnie, zwykle co kilka tygodni, w zależności od rodzaju leku. Po pewnym czasie możliwe jest samodzielne wykonywanie zastrzyków w domu.”

Wyjaśnij także, że kryteria do włączenia do leczenia są jednoznacznie określone i trzeba spełnić je wszystkie, aby zostać zakwalifikowanym.

3. Odpowiedz na najczęstsze pytania pacjentów

Pacjenci mogą mieć wątpliwości i obawy dotyczące nowego leczenia. Przygotuj się na odpowiedzi na pytania typu:

Czy leczenie jest bezpieczne?

Tak, leki biologiczne mają dobry profil bezpieczeństwa, są dokładnie przebadane i stosowane w wielu krajach na całym

świecie. W trakcie terapii jest Pani/Pan pod stałą opieką specjalistów.

Czy to leczenie będzie bolesne?

Podanie leku jest szybkie i odbywa się w formie zastrzyku podskórnego. Pacjenci zwykle odczuwają jedynie niewielki dyskomfort.

Jak długo potrwa leczenie?

Astma jest chorobą przewlekłą, więc leczenie też jest długoterminowe. Celem leczenia jest poprawa jakości Pani/Pana życia oraz ograniczenie objawów choroby.

Czy leczenie biologiczne zastąpi wszystkie moje leki?

W wielu przypadkach możliwe jest zmniejszenie ilości przyjmowanych leków, zwłaszcza sterydów w tabletkach, ale decyzję o tym podejmuje lekarz prowadzący leczenie biologiczne na podstawie osiągniętych efektów leczenia.

4. Podkreśl brak kosztów leczenia

Dla wielu pacjentów kwestie finansowe są kluczowe w podejmowaniu decyzji o leczeniu. Upewnij się, że wiedzą, iż terapia jest w pełni refundowana.

„Nie musi się Pani/Pan martwić o koszty leczenia – jest ono całkowicie refundowane i dla pacjenta bezpłatne.”

5. Omów rolę pacjenta w terapii

Pacjent powinien zrozumieć, że sukces leczenia biologicznego zależy także od jego współpracy i zaangażowania. Podkreśl, jak ważna jest regularność i komunikacja z zespołem medycznym.

”

„Jednym z elementów terapii są regularne wizyty u lekarza i przestrzeganie jego zaleceń. Tylko wtedy będzie można monitorować postępy leczenia.”

„Jeśli zauważy Pani/Pan jakiegokolwiek zmiany w swoim samopoczuciu, należy natychmiast poinformować o tym lekarza prowadzącego.”

6. Skoncentruj się na korzyściach dla pacjenta

Dla pacjenta kluczowe jest zrozumienie, jak terapia wpłynie na jego życie. Przekaż informacje w sposób, który będzie dla niego motywujący.

”

„Dzięki leczeniu biologicznemu może Pani/Pan doświadczyć mniejszej liczby zaostrzeń (czyli nagłego pogorszenia objawów astmy, które wymagają intensywniejszego leczenia), lepszej kontroli objawów i ogólnej poprawy jakości życia.”

„To może oznaczać większą swobodę w codziennych aktywnościach, mniej ograniczeń oraz więcej energii.”

7. Zbuduj atmosferę zaufania

Podkreśl, że leczenie biologiczne to dobrze sprawdzona terapia, która może znacząco poprawić jakość życia pacjenta. Zachęć pacjenta do zadawania pytań.

”

„Rozumiem, że decyzja o nowym leczeniu może być trudna, jeśli ma Pani/Pan jakieś pytania, to chętnie na nie odpowiem.”

4

Czego Unikać w Komunikacji z Pacjentem

Unikanie nieodpowiednich sformułowań w rozmowie z pacjentem jest równie ważne, jak przekazywanie rzetelnych informacji. Źle dobrane słowa lub ton rozmowy mogą wywołać niepotrzebny niepokój, opór lub brak zaufania do terapii. Poniżej znajdziesz szczegółowy opis tego, czego warto unikać w komunikacji o leczeniu biologicznym.

1. Używania zbyt skomplikowanego języka medycznego

Pacjenci mogą czuć się przytłoczeni, gdy lekarz używa terminów specjalistycznych, których nie rozumieją. Może to prowadzić do frustracji lub poczucia, że terapia jest zbyt skomplikowana.

Przykład:

Nie mów: „Monoklonalne przeciwciała celują w interleukiny odpowiedzialne za nadreaktywność dróg oddechowych.”

Zamiast tego powiedz: „Lek ten działa na poziomie układu odpornościowego, aby zmniejszyć stan zapalny w Pani/Pana płucach.”

Wyjątek stanowi sytuacja, w której pacjent sam prosi o szczegółowe wyjaśnienia – wówczas należy dostosować poziom szczegółowości do jego potrzeb.

2. Budowanie realistycznych oczekiwań dotyczących leczenia biologicznego

Ważne jest, aby unikać przedstawiania leczenia biologicznego jako „cudownego rozwiązania”. Choć terapia biologiczna może być bardzo skuteczna, jej efekty różnią się w zależności od pacjenta.

Przykład:

Nie mów: „To leczenie wyleczy Pani/Pana astmę.”

Zamiast tego powiedz: „Leczenie to może znacząco poprawić kontrolę Pani/Pana objawów i jakość życia, jednak efekty mogą być różne u różnych osób. Choć leczenie biologiczne nie wyleczy astmy, wiele osób doświadcza mniejszej liczby zaostrzeń i lepszej kontroli objawów oraz ogólnej poprawy jakości życia.”

Budowanie realistycznych oczekiwań jest kluczowe dla utrzymania zaufania pacjenta i jego satysfakcji z terapii. Warto jednak dodać do wypowiedzi odpowiednią dawkę entuzjazmu, szczególnie jeśli chodzi o korzyści, jakie pacjent może uzyskać dzięki leczeniu biologicznemu. Taki sposób komunikacji wprowadza optymizm, ale nie wprowadza pacjenta w błąd, zachowując równowagę pomiędzy entuzjazmem a ostrożnością.

3. Straszения pacjenta skutkami dotychczasowego leczenia

Podkreślenie ryzyka stosowania sterydów systemowych jest ważne, ale należy unikać przesadnego dramatyzowania lub wywoływania lęku. Takie podejście może sprawić, że pacjent poczuje się winny lub przestraszony.

Przykład:

Nie mów: „Jeśli Pan/Pani będzie nadal przyjmować sterydy, grożą Pani/Panu poważne choroby, takie jak cukrzyca, osteoporoza czy nadciśnienie.”

Zamiast tego powiedz: „Sterydy w tabletkach mogą powodować skutki uboczne, dlatego zależy nam na znalezieniu bezpieczniejszego leczenia Pani/Pana astmy.”

4. Zbywania obaw pacjenta

Pacjenci mogą wyrażać wątpliwości, niepokój lub nawet brak chęci podjęcia leczenia. Ignorowanie ich obaw lub bagatelizowanie ich problemów może skutkować utratą zaufania.

Przykład:

Nie mów: „Nie ma się czego bać, inni pacjenci też to robią.”

Zamiast tego powiedz: „Rozumiem, że decyzja o nowym leczeniu może być trudna. Proszę powiedzieć, co Panią/Pana martwi, a postaram się wszystko wyjaśnić.”

5. Presji i manipulacji

Unikaj stawiania pacjenta w sytuacji, w której czuje, że musi zgodzić się na leczenie, aby nie zawieść lekarza lub nie ryzykować swojej przyszłości. Pacjent powinien mieć poczucie, że decyzja jest w pełni jego, oparta na rzetelnych informacjach.

Przykład:

Nie mów: „Jeśli Pani/Pan tego nie zrobi, Pani/Pana astma się pogorszy.”

Zamiast tego powiedz: „To leczenie może pomóc w lepszej kontroli astmy i poprawić Pani/Pana samopoczucie.”

6. Podawania nieprecyzyjnych informacji

Pacjenci mogą zadawać pytania o efekty leczenia, skutki uboczne czy czas trwania terapii. Jeśli nie jesteś pewien odpowiedzi, nie zgaduj. Niewłaściwe informacje mogą prowadzić do utraty zaufania.

Przykład:

Nie mów: „Efekty na pewno zobaczy Pani/Pan w ciągu tygodnia.”

Zamiast tego powiedz: „U większości pacjentów pierwsze efekty są zauważalne po kilku tygodniach, ale może się to różnić. Lekarze w ośrodkach prowadzących leczenie dokładnie monitorują jego przebieg i skuteczność.”

7. Ignorowania pytań dotyczących codziennego życia pacjenta

Pacjenci mogą martwić się, jak leczenie wpłynie na ich codzienne funkcjonowanie, np. pracę, podróże czy obowiązki domowe. Unikaj pomijania takich kwestii.

Przykład:

Nie mów: „To mało istotne, skupmy się na leczeniu.”

Zamiast tego powiedz: „To zrozumiałe, że martwi się Pani/Pan o wpływ leczenia na Pani/Pana życie.”

8. Krytykowania wcześniejszych decyzji pacjenta lub innych lekarzy

Pacjent może czuć się oceniany, jeśli skomentujesz negatywnie stosowane wcześniej metody leczenia. Zamiast tego skup się na przyszłości i możliwościach nowej terapii.

Przykład:

Nie mów: „Dlaczego Pani/Pan nie zgłosiła się wcześniej?”

Zamiast tego powiedz: „Bardzo się cieszę, że zdecydował się Pan/Pani na podjęcie tego rodzaju leczenia, uważam, że może ono pomóc w uzyskaniu lepszej kontroli choroby.”

9. Zbytniego optymizmu bez uwzględnienia potencjalnych wyzwań

Chociaż pozytywne podejście jest istotne, należy także wspomnieć o konieczności regularnych wizyt czy potencjalnych skutkach ubocznych, aby pacjent miał pełny obraz terapii.

Przykład:

Nie mów: „To leczenie jest idealne i nie wymaga żadnego wysiłku.”

Zamiast tego powiedz: „Leczenie wymaga regularnych wizyt w ośrodku, ale dzięki temu możliwa jest dokładna kontrola i dostosowanie terapii do Pani/Pana potrzeb.”

Odpowiednia równowaga między empatią, zrozumiałym językiem a rzetelnym przekazywaniem informacji pozwala na zbudowanie zaufania i większego zaangażowania pacjenta w proces leczenia.

Podsumowanie

Skierowanie pacjenta z ciężką astmą do leczenia biologicznego to kluczowy krok w poprawie jakości jego życia oraz skuteczności kontroli choroby. Jako lekarz kierujący, odgrywasz ważną rolę w edukowaniu pacjenta, budowaniu jego zaufania i wsparciu w podejmowaniu świadomej decyzji o nowoczesnym leczeniu.

Pamiętaj, że efektywna komunikacja jest podstawą sukcesu. Jasne wyjaśnienie stanu zdrowia pacjenta, przedstawienie korzyści terapii biologicznej oraz odpowiedź na jego pytania i obawy mogą znacząco zwiększyć akceptację tej formy leczenia. Unikaj wprowadzania niepotrzebnych obaw i stosuj język zrozumiały dla pacjenta.

Leczenie biologiczne oferuje szansę na lepszą kontrolę astmy ciężkiej, redukcję zaostrzeń i poprawę codziennego funkcjonowania. Dzięki Twojemu zaangażowaniu pacjent ma możliwość dostępu do najnowocześniejszej terapii, która może zmienić jego życie na lepsze.

Dziękujemy za Twoją pracę i zaangażowanie w propagowanie nowoczesnych metod leczenia!

Materiał powstał na podstawie raportu GINA 2024 <https://ginasthma.org/reports/> z użyciem generatywnej sztucznej inteligencji.

**Dodatkowe informacje dostępne
na życzenie:**

AstraZeneca Pharma Poland Sp. z o.o.
ul. Postępu 14, 02- 676 Warszawa
tel. +48 22 245 73 00
fax. +48 22 485 30 07
www.astrazeneca.pl

Copyrights 2024 AstraZenca

PL-21177